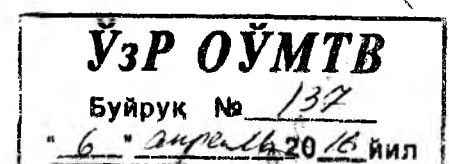

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАИ:

- Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини Ривожлантириш маркази;
- Тошкент молия институти .

2. ТАСДИҚЛАИГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2016 йил « 6 » *апрел* даги 137 - сонли буйруғи.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАИ:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. <i>5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи</i>	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.2. <i>5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.	5
2. <i>5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар</i>	7
2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	7
2.2. <i>5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари.....	8
3. <i>5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар</i>	9
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	10
3.2. <i>5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми</i>	12

1. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлик ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилди.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриятнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалаврият таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув-услугий бошқарма бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

- **5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси** бакалаврият таълим йўналиши – иқтисодий фанлар соҳасидаги йўналиш бўлиб, ғазначилик бўлинмаларида давлат бюджетининг ғазна ижросини ташкил этиш, ягона ғазна ҳисобварағини юритиш асосида давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармалари маблағларини бошқариш, бюджет ташкилотлари ва бюджетдан маблағ олувчиларни юридик ҳамда молиявий мажбуриятларни рўйхатга олиш ва тўловларини амалга ошириш, бюджет ташкилотларини ва бюджетдан маблағ олувчиларни харажатлар тўловини амалга оширишга йўналтирилган бюджет маблағларини сарфланишини оптималлаштириш мониторингини амалга ошириш, давлат бюджети нул маблағларини кассали режалаштириш ва бошқаришни амалга ошириш, муҳофизат мажмуи ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари муассасалари ва ташкилотларининг бюджет харажатлари ва бошқа махфий характерга эга бўлган бюджет харажатларнинг ғазна ижросини амалга ошириш, давлат харидини амалга оширишда қонун ҳужжатлари талаблари асосида электрон савдоларда ва электрон каталогларда иштирок этилганлигини назорат қилиш, қонунчиликда белгиланган тартибда давлатнинг ташқи ва ички қарзларига хизмат кўрсатиш, давлат бюджетининг ғазна ижроси бўйича бюджет ҳисоби ва ҳисоботини юритиш, Ўзбекистон Республикасига келган беғараз ёрдам ва техник кўмаклашиш маблағларига оид ахборотларни йиғиш ва қайта ишлаш билан боғлиқ масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин

1.2.2. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- молия органлари;
- ғазначилик бўлинмалари;
- давлат солиқ хизмати органлари ва божхона органлари;
- олий ва ўрта махсус таълим тизими ташкилотлари;
- бюджет ташкилотлари;
- давлат мақсадли жамғармаларини тақсимловчи органлар
- бюджет тизими бюджетларини ижро этишда ҳисобга олинмаган, пулда ифодаланган активлар ва мажбуриятлар;
- давлат молиявий назорати;
- соҳа бўйича ўрта махсус касб-ҳунар таълим муассасаларида дарс бериш.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- *газначилик бўлинмаларида бюджетнинг газна ижросини ташкил этиш;*
- *давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармалари бюджети даромадлари ва харажатлари касса ижросини амалга ошириш;*
- *бюджет ташкилотлари ва бюджет маблаглари олувчиларнинг юридик ва молиявий мажбуриятларини рўйхатга олиш;*
- *давлат бюджети пул маблагларини кассали режаслаштириш ва бошқаришни амалга ошириш;*
- *мудофаа мажмуи ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари муассасалари ва ташкилотларининг бюджет харажатлари ва бошқа махфий характерга эга бўлган бюджет харажатларининг газна ижросини амалга ошириш;*
- *давлат харидини амалга оширишда қонун ҳужжатлари талаблари асосида электрон савдоларда ва электрон каталогларда иштирок этилганлигини назорат қилиш;*
- *бюджет интизомига амал қилиниши юзасидан давлат молиявий назоратини амалга ошириш;*
- *бюджет маблагларини сарфланишини оптималлаштириш мониторингини амалга ошириш;*
- *бюджетнинг газна ижросига оид бюджет ҳисоби ва ҳисоботини юритиш;*
- *давлатни ташқи ва ички қарзларига ҳизмат кўрсатиш;*
- *келган бегараз ёрдам ва техник кўмаклашиш маблагларига оид ахборотларни йиғиш ва қайта ишлаш.*

1.2.3. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- *молиявий-иқтисодий;*
- *ҳисоб, таҳлил ва назорат;*
- *ташкилий-бошқарув;*
- *илмий-тадқиқот;*
- *педагогик (умумий ўрта ва ўрта-махсус, касб-ҳунар таълими тизимида).*

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5232000 - Давлат бюджетининг газна инжроси таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

- Тегишли магистратура мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин,

- шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5232000 - Давлат бюджетининг газна инжроси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиш;

- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;

- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича ракоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниктириш укув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Молиявий-иқтисодий фаолиятда:

- давлат молиясини бошқариш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни билиши ва улардан ўз фаолиятида фойдалана олиш;
- давлат бюджети ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг газна ижросини амалга ошириш;
- давлат молиявий назоратини амалга ошириш;
- бюджет маблағларини сарфланишини онтималлаштириш мониторингини амалга ошириш;
- бюджет ташкилотлари ва бюджет маблағлари олувчиларни смета харажатлари касса ижросини амалга ошириш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Ҳисоб, таҳлил ва назорат фаолиятида:

- бюджетнинг газна ижросига оид маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш усулларини билиш;
- давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармалари бюджети касса ижросига оид маълумотларни таҳлил қилиш ва умумлаштириш;
- бюджет тизими бюджетлари ижросини халқаро амалиёт мезонлари, меъёрлари ва талаблари асосида таҳлил қилиш;
- бюджет ҳисоби ва назоратини юритиш;
- бюджет тизими бюджетлари ижроси бўйича молиявий ва статистик ҳисоботларни тузиш ҳамда уларни шарҳлаш;
- ҳисоб ва таҳлилни юритиш жараёнида замонавий ахборот технологияларидан ва техник воситалардан фойдаланиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- бюджетни газна ижросини ташкил қилиш;
- давлат бюджети пул маблағларини кассали режалаштириш ва бошқаришни амалга ошириш;
- давлат харидини амалга оширишда қонун ҳужжатлари талаблари асосида электрон савдоларда ва электрон каталогларда иштирок этилганлигини назорат қилиш;
- бюджет даромадлари ва харажатлари касса ижросини назорат қилиш;
- бюджет ташкилотлари ва бюджет маблағлари олувчиларни қабул қилган юридик ҳамда молиявий мажбуриятларини рўйхатга олишини ташкил этиш;
- бошқарув қарорларини қабул қилиш;

- бюджетни газна ижросига оид бюджет ҳисобини ташкил этиш ;
- давлатни ташки ва ички қарзларини бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;
- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;
- маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;
- тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш;
- илмий муаммолар ечими натижаларини амалиётга жорий этиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта-махсус, касб-ҳунар таълими тизимида):

- умумий ўрта, ўрта махсус касб-ҳунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича иқтисодий фанлардан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб назарий ҳамда амалий машғулотларни ўтказиш;
- ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиш;
- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим.**

3. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инobatга олган ҳолда ишлаб чиқиши ва

талабаларнинг қуйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий;
математик ва табиий-илмий;
умумқасбий;
иқтисослик;
қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйилган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланган олий таълимнинг бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар блокига қўйилган умумий талаблар асосида белгиланади.

Математик ва табиий-илмий фанлар блоки:

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда билишнинг математик усуллари, мураккаб иқтисодий тизимлар ва жараёнларни моделлаштириш тамойиллари, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усуллариининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ходисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга нутур етказмайдиган технологиялар яратиш истикболлари ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириши;

таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

коинотнинг табиий объект эканлиги ва унинг эволюцияси ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириш лозим;

Умумқасбий фанлар блоки:

математик ва табиий-илмий фанлар билан махсус фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаш;

таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва уқувларни шакллантириш;

таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиш;

иқтисодий ғояларнинг асосий оқимлари эволюциясининг хусусиятлари ва тенденциялари, миллий иқтисодиёт ва унинг макроиқтисодий ўлчамлари, иқтисодий салоҳиятдан самарали фойдаланиш муаммолари юзасидан назарий хулосалар чиқариш;

статистика амалиётида қўлланиладиган иқтисодий кўрсаткичлардан фойдаланиши;

бюджет тизими тушунчаси ва принципларини билиш;

жаҳон хўжалиги ва халқаро иқтисодий муносабатлар соҳасида маълумотлар йиғишни ташкиллаштириш ва уларнинг сифатини баҳолашни билиш;

пул, кредит, молия бозорлари фаолияти кўрсаткичларини таҳлил қилиш кўникмаларига эга бўлиш;

бюджет ташкилотларида сметалар ижроси жараёнида маблағлар, уларнинг ташкил топиш манбалари ҳақида молиявий ахборотларни шакллантиришни билиш;

бюджет-солиқ сиёсатининг таркиби, унинг ишлаб чиқилиши, амалга оширилиши ва асосий йўналишлари ҳақида тасаввурга эга бўлиш;

бюджет тизими бюджетлари ижроси жараёнида бюджет интизомига риоя қилишни билиш;

давлат молиявий назоратини амалга ошириш усулларини билиши ва улардан фойдалана олиш;

бюджет ижроси жараёни натижаларини таҳлил қилишни билиши лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва ўқувларини шакллантириш;

Давлат бюджети лойиҳасини тузиш кўриб чиқиш, тасдиқлаш ва уларни ижросини амалга ошириш ;

ғазначилик бўлинмаларида бюджет ижросини ташкил қилиш, республика бюджети ва маҳаллий бюджетлар ҳамда давлат давлат мақсадли жамғармалари бюджети маблағларидан самарали фойдаланишни таъминлаш, таҳлил этишни амалга ошириш ва мазкур жараённи такомиллаштириш;

бюджетни ғазна ижроси ҳисобини юритиш асосида бюджет ижроси жараёнига тегишли қарорларни қабул қилишга асос бўлувчи молиявий ахборотларни шакллантириш;

таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Қўшимча фанлар блоки

таълим йўналиши талабаларнинг умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

давлат харидларини амалга оширилишини таъминлаши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва бюджет тизимида амалга оширилаётган ислохатларни бакалавриа. таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фан дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминланиши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарда барқарорлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (куидузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

назарий таълим -	63 - 70%;
аттестация -	8 - 10 %;
таътил -	12 - 16 %;
малака амалиёти -	6 - 12 %;
битирув малакавий иши -	2 - 3%.

Назарий таълим ҳажми “Ижтимоий соҳа, иқтисод ва ҳуқуқ” билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар	15 - 20 %;
математик ва табиий-илмий фанлар	10 - 15 %;
умумкасбий фанлар	50 - 55 %;
ихтисослик фанлар	10 - 15 %;
қўшимча фанлар	5 – 7 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Давлат бюджети; ғазначилик бўлинмалари; давлат бюджетининг ғазна ижроси; юридик мажбурият; молиявий мажбурият; электрон савдо; электрон каталог; ғазначиликда тўловларни амалга ошириш; бюджетдан маблағ олувчилар; бюджетдан ташқари шахсий ғазна ҳисобварақ; шахсий ғазна ҳисобварақ; ягона ғазна ҳисоб рақам; харажатлар тўлови рухсатномаси; ғазначиликда тўлов тизими; давлат қарзи; давлат ички қарзлари; давлат ташқи қарзлари; давлат кафолатларини таъминлаш; давлат хариди; бюджет жараёни; бюджет тизими бюджетлари; даромадлар ва харажатлар сметаси; молия йили; харажатлар сметаси; даромадлар; молиявий назорат объектлари

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги

Олий ва ўрта махсус касб-хунар таълимни

Ривожлантириш маркази

Директор Б.Рахимов

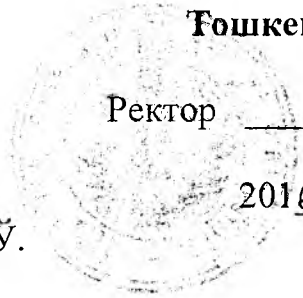

М.Ў.

2016 йил « 11 » феврал

Тошкент молия институти

Ректор Б.Бегалов

М.Ў.

2016 йил « 10 » феврал

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси молия вазирлиги ғазначилиги

Бошлиқнинг биринчи ўринбосари Д.Пўлатов

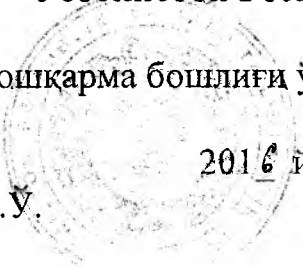

М.Ў.

2016 йил « 26 » феврал

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлиги

Бошқарма бошлиғи ўринбосари Р.Зулфикооров

М.Ў.

2016 йил « 26 » феврал

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги гозначилиги

Бакалавриат таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмоличларининг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирликнинг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)	
	шифри	номи
1	5232000	Давлат бюджетининг ғазна ижроси таълим йўналиши
		Битирувчи қуйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак: -
		давлат молиясини бошқариш бўйича Ўзбекистон Республикаси конунлари ҳамда меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни билиши ва улардан ўз фаолиятида фойдалана олиш;
		давлат бюджети ва давлат максадли жамғармалари бюджетларининг ғазна ижросини амалга ошириш;
		бюджетни ғазна ижросига оид маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш; бюджет ҳисоби ва назоратини юритиш;
		бюджетнинг ғазна ижроси ҳисобини юритиш жараёнида замонавий ахборот технологияларидан ва техник воситалардан фойдаланиш;
		давлат бюджети пул маблағларини кассали режалаштириш ва бошқаришни амалга ошириш;
		давлат харидини амалга оширишда конун ҳужжатлари талаблари асосида электрон савдоларда ва электрон каталогларда иштирок этилганлигини назорат қила олиш;
		конунчиликда белгиланган тартибда давлатнинг ташқи ва ички қарзларига ҳизмат кўрсатиш;
		Ўзбекистон Республикасига келган бегараз ёрдам ва техник кўмаклашиш маблағларига оид ахборотларни йиғиш ва қайта ишлаш.

Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирлиги гозначилиги
бошлигининг биринчи ўринбосари

(Handwritten signature)

Д.Пўлатов

**ЎЗБЕКИСТОИ РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ХУНАР
ТАЪЛИМИ ҲУҚУВ-УСЛУБИЙ ВИРЛАШМАЛАР ФАОЛИЯТИИ
МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШИНИНГ “ИҚТИСОД” ҲУҚУВ-УСЛУБИЙ
БИРЛАШМАСИИИИГ ЙИГИЛИШИ БАЁННОМАСИДАН
КЎЧИРМА**

Тошкент шаҳри

“ 3 ” март 2016 йил

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – проф. М.Р.Болтабаев

Аъзолари: доц.Б.Усманов, доц.О.Ортиков, проф.Н.Хайдаров,
проф.Ш.Эргашхўжаева, проф.Б.Хасанов, проф.Н.Йўлдошев, проф.А.Кучаров,
проф.А.Жўраев, проф.А.Омонов, доц.Р.Холбеков, доц.Д.Саидов, доц. Б.Бобоев,
доц.М.Асқарова, доц.Н.Мажидов, доц.О.Қулжонов, доц.И.Қўзиев, доц.Л.Зойиров,
доц.А.Аюбжонов, доц.И.Абдурахмонов, доц.М.Шоюсупова, доц.Қ.Хақбердиев,
доц.И.Қўзиев, доц.К.Шарифходжаева, доц.Б.Маматов, доц. У.Якубов, доц.Г.Мелибоева,
илмий котиб Ғ.Захидов

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли Қарори, Вазирликнинг 2016 йил 11 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг 2016 йил 5 февралдаги 07/1-73-сонли топшириғи ижроси тўғрисида”ги 66-сонли буйруғи билан тасдиқланган чора-тадбирлар дастуридаги 14-бандининг ва 2016 йил 1 мартдаги “Халқаро тажрибалар асосида ишлаб чиқиладиган таълим йўналишлари, магистратура мутахассисликлари ҳамда қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишларининг ҳуқуқ режаларни экспертизасини ташкил этиш тўғрисида”ги 89-сонли буйруғи ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ҳуқуқ режаларини муҳокама қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

проф.М.Р.Болтабаев – Ҳуқуқ-услубий бирлашма раиси. Ўзбекистон Республикасининг тараққиёти ва истиқболини таъминлаш мақсадида иқтисодий, ижтимоий, сиёсий ва маданий соҳалардаги катта ўзгаришларни ҳисобга олиб, олий таълим тизимида ҳам улкан ислохотлар йўлга қўйилдики, бунда олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг янгиланган Классификаторида кадрларни тайёрлаш, жаҳон тажрибалари, мамлакат ва жамият манфаатларидан келиб чиққан ҳолда, таълим йўналишлари (мутахассисликлари)ни тегишли соҳаларга мувофиқлик нуқтаи назаридан унификацияланмоқда. Шундан келиб чиқиб, Таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасаларининг етакчи профессор-ўқитувчилари иштирокида махсус ишчи гуруҳ аъзолари томонидан таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ҳуқуқ режалари ишлаб

чикилди. Уларга турдош олий таълим муассаларидан, вазирлик ва идоралар кадрлар истеъмолчилари сифатида тақризлар олинди.

Сизлардан ушбу тайёрланган бакалавриат таълим йўналиши ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

С Ў З Г А Ч И Қ Д И Л А Р:

1. Проф. И.Хайдаров – Ўқув-услугий бирлашма аъзоси. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилмоқда. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари меъёр талабларига жавоб беради. Ушбу малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда Япониянинг Кеио Университети профессори Н.Усуда, Англиянинг Бас Университети профессори Иан Кроуфорд, Лондон Ллойд синдикати профессори Ж.Гришин ва Япониянинг Васеда Университети профессори Т.Китamura ва бошқа чел эл мутахассисларининг таклифи ва ижобий хулосаси олинди.

Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда иқтисодиётда олиб борилаётган ислохотлардан келиб чиқиб, олий таълим муассаларида замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларни тайёрладиган кадрларга етказишга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган барча малака талаблари ва ўқув режаларни маъқуллайман ва тасдиқлаш учун тавсия этаман.

2. проф. А.Кучаров, проф. А.Жўраев, доц.Б.Маматов, доц.Д.Сандов, доц.И.Кўзиев - Ўқув-услугий бирлашма аъзолари ҳам сўзга чиқиб, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари замонавий талаблар асосида ёзиб тайёрланган, уларда иқтисодиётнинг соҳаларидаги ислохотлар инobatга олинганлигини таъкидладилар.

Шунингдек, Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

3. Доц. Б.Усманов – Ўқув-услугий бирлашма аъзоси. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган. Фан дастурлари ишлаб чиқиш жараёнида ривожланган мамлакатларнинг тажрибалари инobatга олинган. Шунинг учун муҳокамага қўйилган барча фан дастурларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этиш керак деб ҳисоблайман.

Юқоридагиларни инobatга олиб, қуйидаги олий таълим йўналишлари(мутахассисликлари)нинг янгиланган Классификаторига мос равишда

таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини “Иқтисод” ўқув-услубий бирлашмасида кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Т/р	Йўналиш ва мутахассислик номи		Бакалаврият таълим йўналиши	Магистратура мутахассисликлари
			5-босқич	5А-босқич
1.	Таълим йўналиши:	Касб таълими (5230600 - Молия)	5111000	
2.		Касб таълими (5230700 – Банк иши)	5111000	
3.		Касб таълими (5230900 – Бухгалтерия ҳисоби ва аудит)	5111000	
4.		Касб таълими (5231200 - Суғурта иши)	5111000	
5.	Мутахассислик:	Иқтисодиёт (ижтимоий соҳа бўйича)		5А230102
6.	Таълим йўналиши:	Менежмент (хизматлар соҳаси)	5230200	
7.	Мутахассислик:	Менежмент (хизматлар соҳаси)		5А230201
8.	Таълим йўналиши:	Молия	5230600	
9.	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш		5А230601
10.		Корпоратив молия ва қимматли қоғозлар бозори (соҳалар бўйича)		5А230602
11.		Инвестицияларни бошқариш (тармоқ ва соҳалар бўйича)		5А230603
12.		Халқаро молия		5А230604
13.	Таълим йўналиши:	Банк иши	5230700	
14.	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)		5А230701
15.	Мутахассислик:	Банк ҳисоби ва аудит		5А230702
16.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (тармоқлар бўйича)	5230900	
17.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (темир йўл транспорти)	5230900	
18.	Мутахассислик:	Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230901
19.		Бухгалтерия ҳисоби (темир йўл транспорти)		5А230901
20.		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230902
21.		Бюджет ҳисоби ва назорати		5А230903
22.	Таълим йўналиши:	Суғурта иши	5231200	
23.	Мутахассислик:	Суғурта иши		5А231201
24.	Таълим йўналиши:	Пенсия иши	5231300	
25.	Мутахассислик:	Пенсия иши		5А231301
26.	Таълим йўналиши:	Баҳолаш иши	5231500	
27.	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва риэлторлик (объектлар бўйича)		5А231501
28.	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг ғазна ижроси	5232000	
Жами: 28 та (Бак.: 13 та, Маг.: 14 та)				

ЙИҒИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Турдош олий таълим муассасалари вакиллари ҳамда кадрлар истеъмолчиларини жалб этган ҳолда Тошкент молия институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-соили қарори меъёрлари ва Вазирлик томонидан тасдиқланган тамойиллар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини лойиҳаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун манфаатдор вазирликлар (идоралар) ҳамда асосий иш берувчи субъектлар ва илмий тадқиқот институтларида экспертизадан ўтказилгани эътироф этилсин.

3. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўқув режаларида кўрсатилган фанларнинг услубий таъминоти ўрганилиб чиқилсин.

4. Малака талаблари ва ўқув режалари охириги лойиҳаларини ишлаб чиқишда шунингдек фанларнинг услубий таъминотини яратишда экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар инобатга олинсин.

5. Ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқлатишга тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашига тақдим этилсин.

Ўқув-услубий бирлашма раиси

проф. М.Р.Болтабаев

Бирлашма котиби

Ғ.Э.Захидов

**Тошкент молия институтининг 5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси
бакалаврият таълим йўналиши бўйича малака талабини ишлаб чиқувчилар ва
кадрлар истеъмолчилари ўртасида
КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ**

Тошкент шаҳри

“26” феврал 2016 й.

Биз, куйида имзо чекувчилар – Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилиги бўлим бошлиғи Д.Пўлатов, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Молиялаштириш, бухгалтерия ҳисоби ҳисоботи бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари-бош бухгалтер Р.Зулфиқоров ҳамда Тошкент молия институти ўқув ишлари бўйича проректори О.Ортиқовлар мазкур келишув далолатномасини куйидагилар ҳақида туздик.

5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли Қарори, Вазирликнинг 2016 йил 11 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг 2016 йил 5 февралдаги 07/1-73-сонли топшириғи ижроси тўғрисида”ги 66-сонли буйруғи билан тасдиқланган чора-тадбирлар дастуридаги 14-банди ва 2016 йил 1 мартдаги “Халқаро тажрибалар асосида ишлаб чиқиладиган таълим йўналишлари, магистратура мутахассисликлари ҳамда қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишларининг ўқув режалари экспертизасини ташкил этиш тўғрисида”ги 89-сонли буйруғи асосида Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

5232000 - Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши малака талаблари кадрлар истеъмолчилари – Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилиги, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Молиялаштириш, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи бош бошқармаси мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди ҳамда уларни маромига етказиш мақсадида тегишли таклифлар билдирилди. Бу таклифлар малака талабини мукамаллаштиришда инobatга олинди.

Янги ишлаб чиқилган малака талабида таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малака амалиётини ўтказиш муддатлари тўғри шакллантирилган.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда мазкур малака талабини ўқув жараёнларига татбиқ этиш мумкин деб ҳисоблаймиз.

**Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирлиги Фазначилиги
бошлиғининг биринчи ўринбосари**

Д.Пўлатов

**Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими
вазирлиги Молиялаштириш, бухгалтерия
ҳисоби ва ҳисоботи бош бошқармаси
бошлиғи ўринбосари-бош бухгалтер**

Р.Зулфиқоров

**Тошкент молия институти
ўқув ишлари бўйича проректори**

О.Ортиқов

**Тошкент молия институтининг 5232000-Давлат бюджетининг газна
ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасини ишлаб
чиқувчилар ва кадрлар истеъмолчилари ўртасида**

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТИНОМАСИ

Тошкент шаҳри

“ 17 ” феврал 2016 й.

Биз, қуйида имзо чекувчилар – Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ғазначилиги бошлиғининг биринчи ўринбосари Д.Х.Пўлатов ва Тошкент молия институти ректори в.б. О.А.Ортиқов, мазкур келишув далолатномасини қуйидагилар ҳақида туздик:

1. 5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2016 йил 11 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг 2016 йил 5 февралдаги 07/1-73-сонли топшириғи ижроси тўғрисида”ги 66-сон буйруғига асосан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази ҳамда Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган.

2. Юқорида номи кайд этилган ўқув режасини ишлаб чиқишда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ғазначилиги мутахассислари ўз фикр-мулоҳазалари билан иштирок этганлар.

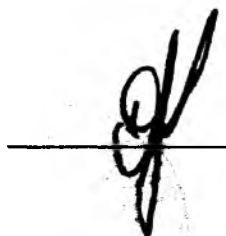
3. 5232000-Давлат бюджетининг газна ижроси бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси кадрлар истеъмолчиси – Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ғазначилиги мутахассислари томонидан мазмунан ўрганилди. Унда ўқув режасига Ғазначилик асослари фани киритилиши ҳамда Ғазначиликда ахборот тизимлари, Бюджет газна ижроси, Ғазна ижроси бюджет ҳисоби фанлари аудитория ва мустақил таълим машғулотлари соатларини кўпайтириш таклиф этилди. Бу таклифлар ўқув режасини мукамаллаштиришда инобатга олинди.

4. Юқоридагилардан келиб чикқан ҳолда мазкур ўқув режасини ўқув жараёнига тадбиқ этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз.

**Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирлиги Ғазначилиги
бошлиғининг биринчи
ўринбосари**

Д.Х.Пўлатов

**Тошкент молия институти
ректору в.б.**

О.А.Ортиқов

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази,
Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари билан
хамкорликда ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура
мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига берилган**

ТАҚРИЗ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли Қарори, Вазирликнинг 2016 йил 11 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг 2016 йил 5 февралдаги 07/1-73-сонли топшириғи ижроси тўғрисида”ги 66-сонли буйруғи билан тасдиқланган чора-тадбирлар дастуридаги 14-бандининг ва 2016 йил 1 мартдаги “Халқаро тажрибалар асосида ишлаб чиқиладиган таълим йўналишлари, магистратура мутахассисликлари ҳамда қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишларининг ўқув режалари экспертизасини ташкил этиш тўғрисида”ги 89-сонли буйруғи ижросини таъминлаш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази Тошкент молия институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан биргаликда ташкил қилинган ишчи-гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувффиқ ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Малака талабларини ишлаб чиқишда давлат таълим стандартини ишлаб чиқиш асослари, қўлланиш соҳаси, атамалар, таърифлар, қисқартмалар, йўналишнинг тавсифи, йўналишнинг касбий фаолиятлари тавсифи, бакалавр ва магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талаблар, бакалаврият таълим дастурларининг мазмуни ва компонентлари, бакалавр ва магистрларнинг таълим дастурларини ўзлаштириш бўйича амалга ошириладиган шароитларга белгиланган талаблар, таълим дастурларининг татбиқ этилиши, ўқув жараёнини педагогик кадрлар билан таъминлаш бўйича талаблар, таълим жараёнини ўқув-методик ва ахборот ресурслари билан таъминлаш талаблари, ўқув жараёнининг моддий-техника базаси бўйича талаблар, кадр тайёрлаш сифати ва олий таълим муассасалари фаолиятини баҳолаш, эслатма, иловалар, библиографик маълумотлар, ишлаб чиқувчилар, асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари билан келишилганлигини тасдиқловчи муҳр ва имзолар ўз ифодасини топган.

Мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат таълим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштириш ҳамда уларнинг узвийлигини таъминлашга асосий эътибор қаратилмоқда. Тошкент молия институти ва турдош олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари меъёр талабларига жавоб беради. Ушбу малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда Япониянинг Кеио Университети профессори Н.Усуда, Англиянинг Бас Университети профессори Иан Кроуфорд, Лондон Ллойд синдикати профессори Ж.Гришин ва Япониянинг Васеда Университети профессори Т.Китамура ва бошқа

чел эл мутахассисларининг таклифи ва ижобий хулосаси олинди. Улар олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда иктисодиётда олиб борилаётган ислохотлардан келиб чиқиб, олий таълим муассаларида замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўникмаларни тайёрладиган кадрларга етказишга мўлжалланган.

Юқоридагиларни инобатга олиб, қуйидаги олий таълим йўналишлари (мутахассисликлари)нинг Классификаторига мос равишда таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари ТДИУ хузуридаги “Ўзбекистон иктисодиётини ривожлантиришнинг илмий асослари ва муаммолари” илмий-тадқиқот Марказида кўриб чиқилди:

Т/р	Йўналиш ва мутахассислик номи		Бакалаврият таълим йўналиши	Магистратура мутахассисликлари
			5-босқич	5А-босқич
1.	Таълим йўналиши:	Касб таълими (5230600 - Молия)	5111000	
2.		Касб таълими (5230700 – Банк иши)	5111000	
3.		Касб таълими (5230900 – Бухгалтерия ҳисоби ва аудит)	5111000	
4.		Касб таълими (5231200 - Суғурта иши)	5111000	
5.	Мутахассислик:	Иктисодиёт (ижтимоий соҳа бўйича)		5А230102
6.	Таълим йўналиши:	Менежмент (хизматлар соҳаси)	5230200	
7.	Мутахассислик:	Менежмент (хизматлар соҳаси)		5А230201
8.	Таълим йўналиши:	Молия	5230600	
9.	Мутахассислик:	Давлат молиясини бошқариш		5А230601
10.		Корпоратив молия ва қимматли қоғозлар бозори (соҳалар бўйича)		5А230602
11.		Инвестицияларни бошқариш (тармоқ ва соҳалар бўйича)		5А230603
12.		Халқаро молия		5А230604
13.	Таълим йўналиши:	Банк иши	5230700	
14.	Мутахассислик:	Банк иши (фаолият турлари бўйича)		5А230701
15.	Мутахассислик:	Банк ҳисоби ва аудит		5А230702
16.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (тармоқлар бўйича)	5230900	
17.	Таълим йўналиши:	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (темир йўл транспорти)	5230900	
18.	Мутахассислик:	Бухгалтерия ҳисоби (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230901
19.		Бухгалтерия ҳисоби (темир йўл транспорти)		5А230901
20.		Аудит (тармоқлар ва соҳалар бўйича)		5А230902
21.		Бюджет ҳисоби ва назорати		5А230903
22.	Таълим йўналиши:	Суғурта иши	5231200	
23.	Мутахассислик:	Суғурта иши		5А231201
24.	Таълим йўналиши:	Пенсия иши	5231300	
25.	Мутахассислик:	Пенсия иши		5А231301
26.	Таълим йўналиши:	Баҳолаш иши	5231500	
27.	Мутахассислик:	Баҳолаш иши ва риелторлик (объектлар бўйича)		5А231501
28.	Таълим йўналиши:	Давлат бюджетининг ғазна ижроси	5232000	
Жами: 28 та (Бак.: 13 та, Маг.: 14 та)				

Умуман олганда, таянч олий таълим муассасаси сифатида Тошкент молия институтининг томонидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига ўрнатилган тартибда тасдиқланиши ва амалиётга татбиқ этилишини мумкин, деб ҳисоблаймиз.

ТДИУ ҳузуридаги “Ўзбекистон иқтисодиётининг ривожлантиришнинг илмий асослари ва муаммолари” илмий-тадқиқот Маркази директори

Ш.Р.Ражаббаев

5232000 - Давлат бюджетнинг ғазна ижроси бакалавриат таълим йўналиши бўйича чет эл малака талабларидаги фанлар рўйхати

№	University of London (Буюк Британия)				Nagoya университети (Япония)				Seattle University (АҚШ)			
	Амалдаги ўқув режаси бўйича блокларнинг номлари	Фан сони	Юклама ҳажми		Амалдаги ўқув режаси бўйича блокларнинг номлари	Фан сони	Юклама ҳажми		Амалдаги ўқув режаси бўйича блокларнинг номлари	Фан сони	Юклама ҳажми	
			Соатда	%			Соатда	%			Соатда	%
1	Халқаро иқтисодиёт	6	600		Макроиқтисодиёт		600		Бухгалтерия ҳисоби ва молиявий таҳлил	4	400	
2	Иқтисодиёт	6	600		Математика		600		Бюджет тизими	4	400	
3	Давлат молияси	6	600		Иқтисодиёт		600		Давлат молияси	4	400	
4	Бухгалтерия	6	600		Молиявий асослар		600		Хориж мамлакатлари молия тизими	4	400	
5	Бюджет тизими	6	600		Молиявий ҳисоб		600		Бошқарув ҳисоби	4	400	
6	-	-	-		Халқаро молия		600		-	-	-	
	Жами	5	3000			6	3600			5	2000	

“Бюджет ҳисоби” кафедраси мудири

С.Мехмонов

**Тошкент молия институти томонидан ишлаб чиқилган 5232000 - Давлат
бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналиши малака
талабининг
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

1. Мазкур 5232000 - Давлат бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналишининг малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади, вазифалари ва қоидаларидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги 3-сонли Қарори, Вазирликнинг 2016 йил 11 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг 2016 йил 5 февралдаги 07/1-73-сонли топшириғи ижроси тўғрисида”ги 66-сонли буйруғи билан тасдиқланган чоратадбирлар дастуридаги 14-бандининг ва 2016 йил 1 мартдаги “Халқаро тажрибалар асосида ишлаб чиқилаётган таълим йўналишлари, магистратура мутахассисликлари ҳамда қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишларининг ўқув режалари экспертизасини ташкил этиш тўғрисида”ги 89-сонли буйруғи асосида тайёрланган. Малака талаби таълим соҳасини тубдан ислоҳ қилиш, ривожланган демократик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларга жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш миллий тизимини яратишга, “Таълим тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ кадрлар тайёрлаш соҳасида рақобат муҳитини шакллантириш негизида таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантиришни таъминлашга, шунингдек, таълим-тарбияга йўналтирилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорларини мукамал амалга оширилишига қаратилди.

2. Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари, шу жумладан: таълимнинг устуворлиги унинг ривожланишининг биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги, билим, таълим ва юксак интеллектнинг нуфузи; таълимнинг инсонпарварлашуви, инсон қобилиятларининг очилиши ва унинг таълимга нисбатан бўлган турли-туман эҳтиёжларининг қондирилиши, миллий ва умумбашарий қадриятлар устуворлигининг таъминланиши, инсон, жамият ва атроф-муҳит ўзаро муносабатларининг уйғунлашуви; таълим оловчиларда эстетик бой дунёқарашни ҳосил қилиш, уларда юксак маънавият, маданият ва ижодий фикрлашни шакллантириш; таълимнинг миллий йўналтирилганлиги, таълимнинг миллий тарих, халқ анъаналари ва урф-одатлари билан узвий уйғунлиги, Ўзбекистон халқларининг маданиятини сақлаб қолиш ва бойитиш, таълим ва тарбиянинг узвий боғлиқлиги, бу жараённинг ҳар томонлама камол топган инсонни шакллантиришга йўналтирилганлиги; иқтидорли ёшларни аниқлаш, уларга таълимнинг энг юқори даражасида, изчил равишда фундаментал ва махсус билим олишлари учун шарт-шароитлар яратиш ҳисобга олинди.

3. Малака талаби асосида таълим олувчиларда бюджетнинг ғазна ижроси соҳасида чуқур билим, ижодий қобилиятни намоён этиш, мустақил фикрлаш, интеллектуал жиҳатдан ривожланиш, илғор технология соҳасида педагог кадрларнинг малакаси бевосита ишлаб чиқаришда мунтазам равишда ошириб бориш ҳамда юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

4. Ушбу 5232000 - Давлат бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналишининг малака талаби халқаро тажриба, кадрлар тайёрлаш соҳасида ўзаро манфаатли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлашни рағбатлантириш, кадрлар тайёрлаш ва биргаликдаги илмий ишланмаларни яратишда бюджет тизимига кадрлар тайёрлашни қўллаб-қувватлаш, фаннинг ривожланиш даражаси ва илғор ютуқлари, иқтисодиётни модернизациялаш шароитида кадрларга нисбатан амалиётда қўйиладиган талаблар, олий таълимни ривожлантиришнинг жаҳон тенденцияси таълим йўналишлари билан қиёсий таққослаш асосида ҳисобга олинган ҳолда илмий асосланган.

5. Таълим турлари ва босқичлари бўйича таълим йўналиши малака талабининг келишилганлиги ва изчиллиги, таълим ва тарбиянинг инсонпарвар, демократик характерда эканлиги, таълимнинг узлуксизлиги ва изчиллиги, таълим тизимининг дунёвий характерда эканлиги, давлат таълим стандартлари доирасида таълим олишнинг ҳамма учун очиклиги, таълим ва тарбия жараёнининг мустақил фикрлайдиган, қарорлар қабул қилишга қодир, ҳар томонлама ривожланган, баркамол шахсни шакллантиришга йўналтирилганлигини ҳисобга олган ҳолда уларнинг мужассамлигини таъминлашга қаратилди. Хусусан, 5232000 - Давлат бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналиши учун малака талабида кадрлар истеъмолчилари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ғазначилиги таклифи асосида “Бюджетнинг ғазна ижроси ҳисоби” фани, Тошкент вилояти Молия бошқармаси таклифи асосида “Бюджет назорати” фани, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Молиялаштириш, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи бош бошқармаси таклифи асосида “Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби” фаии киритилди.

6. Ўқув юклагаси оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига боғлиқ равишда таълимнинг табақалаштириш имкониятлари, ўқувчиларнинг қобилиятлари ва имкониятларига мувофиқ равишда таълимга табақалаштирилган ёндашувини жорий этиш; таълим беришнинг илғор педагогик технологияларини, замонавий ўқув-услугий мажмуаларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнини дидактик жиҳатдан таъминлаш ҳисобга олинди.

7. Таълим олувчиларни тайёрлашда янги ижтимоий-иқтисодий шароитларда таълимнинг талаб қилинадиган даражаси ва сифатини, кадрлар тайёрлаш тизимининг амалда фаолият кўрсатиши ва барқарор ривожланишининг кафолатларини, устуворлигини таъминловчи ҳуқуқий, моддий-техника ва ахборот базасини яратиш, таълим фаолиятининг

сифатини баҳолаш мезонлари ва тартиботи белгиланган меъёр-қоидаларга мослигига эришилди.

8. Малака талабининг бажарилишини назорат қилиш ва унинг меъёрлари ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, Мазкур 5232000 - Давлат бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

9. Мазкур 5232000 - Давлат бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналишининг малака талабига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалиёти (фан ва ишлаб чиқариш ўртасида пухта ўзаро ҳамкорлик ва ўзаро фойдали интеграцияни таъминлаш, таълим тизимини ягона ўқув-илмий-ишлаб чиқариш мажмуи сифатида изчил ривожлантириш) фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

10. 5232000 - Давлат бюджетининг ғазна ижроси бакалаврият таълим йўналиши малака талаби Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлаш тизими қоидалари талабларига, шу жумладан, стандартлаштиришнинг асосий максадларига, республикада стандартлашга доир ишларни мақбул даражада ташкил этиш, мувофиқлаштириш ва таъминлаш функциясига, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари таълим дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ҳамда битирувчиларнинг тайёргарлигига нисбатан қўйиладиган умумий малака талабларига тўлиқ мос келади.

Тошкент молня институти
“Бюджет ҳисоби” кафедраси мудир

С.Меҳмонов